

از سه قدیس ایرانی در کلیسای «کلن» تا پاپانوئل سرزمین‌های برفی

هارالد اشتروم، محقق و تاریخ‌پژوه سوئیسی، به مناسبت ایام میلاد حضرت مسیح(ع)، در مقاله‌ای که برای روزنامه «نویه سورشه سایتونگ» نوشته به توصیف سه مُغ یا سه قدیس ایرانی پرداخته است.

کانون خبرنگاران نبأ - هارالد اشتروم، محقق و تاریخ‌پژوه سوئیسی، به مناسبت ایام میلاد حضرت مسیح(ع)، در مقاله‌ای که برای روزنامه «نویه سورشه سایتونگ» نوشته به توصیف سه مُغ یا سه قدیس ایرانی پرداخته است.

به گزارش کانون خبرنگاران ایکنا، نبأ؛ هارالد اشتروم، محقق و تاریخ‌پژوه سوئیسی، به مناسبت ایام میلاد حضرت مسیح(ع)، در مقاله‌ای که برای روزنامه «نویه سورشه سایتونگ» نوشته، به توصیف سه مُغ یا سه قدیس ایرانی پرداخته است.

سه مُغ چه کسانی بودند؟

سه مغ، سه مجوس، سه مجوس شرقی، سه شاه، سه پادشاه مقدس و سه فرزانه نام‌هایی اند برای سه خارجی که بر اساس انجیل متی برای ارج نهادن به عیسی به دیدارش شتافتند؛ و برای زادروزش زر، مرّ و کندر به ارمغان بردند.

استخوان‌های سه مُغ ایرانی در کلیسای کلن

حدود سه قرن بعد از «رخداد»، هلنای مقدس، مادر کنستانتین امپراتور رم، که بسیاری از رسوم و مناسک و آیین‌های مسیحیت به او منسوب است، در سفری زیارتی که در پایان زندگی به فلسطین کرد؛ بقایای جسد سه فرزانه را که کشف کرد، با خود به آسیای صغیر برد و به کلیسای بزرگ قسطنطنیه سپرد (ایاصوفیه در استانبول امروز). استخوان‌های «مقدس» در قرن پنجم به میلان منتقل شدند و چند قرن بعد در تابستان ۱۱۶۴ میلادی به شهر کلن اهدا شدند.

شهر کلن که تا آن زمان از نظر آثار و میراث‌های دینی فقیر بود، برای بقایای استخوان‌ها ضریحی زرین ساخت. به شکرانه همین «موهبت» در سال ۱۲۴۸ میلادی در کلن سنگ بنای کلیسایی پرشکوه نهاده شد که گفته می‌شود امروز پس از سن پیترو واتیکان، دومین کلیسای بزرگ جهان است. از آن پس کلن به زیارتگاهی معتبر برای پیروان آیین مسیح بدل شد و توانست در رقابت برای جلب زائران که در سده‌های میانه مهمترین منبع درآمد و مایه رونق شهرها بود، جایی ویژه کسب کند.

برای مطالعه بیشتر به صفحه @dachstudien در اینستاگرام مراجعه کنید.

پاپانوئل و سه مُغ

علی نیکویی، پژوهشگر تاریخ هنر و مدرس دانشگاه، طی مقاله‌ای با عنوان «از پاپانوئل تا سه مُغ؛ فرصتی برای پیوند بیشتر با مسیحیان ایران» در این باره می‌نویسد: تقرب ادیان گوناگون که در ایران زندگی می‌<shy>کنند به فرهنگ ایرانی و تجلی نکاتی که اشتراکات دینی آن‌ها را به کشور ایران جلوه‌<shy>گر می‌<shy>کند از ویژگی‌های بسیار حائز اهمیت است که بسیار منفعل مانده و متأسفانه گاهی اتفاقاتی رخ می‌<shy>دهد که باعث دور شدن آن‌ها از سرزمین خویش و هجرت از سرزمین مادری شان به کشورهای دیگر می‌<shy>شود. گروهی از ایرانیان که به کیش مسیح هستند، اشتراکات فرهنگی و تاریخی بسیار با سرزمین ایران دارند و تجلی شخصیت‌های ایرانی در جشن شب سال نوی ایشان (از جشن‌<shy>های مهم آیینی مسیحیان) یکی از راهکارهای تعلق‌<shy>خاطر ایشان به سرزمین ایران خواهد بود.

در انجیل متی باب ۲ چنین می‌خوانیم: (۱) و چون عیسی در ایام هیروдіس پادشاه، در بیت لحم یهودیه تولد یافت، ناگاه مجوسی چند از مشرق به اورشلیم آمده، گفتند: (۲) «کجاست آن مولود که پادشاه یهود است زیرا که ستاره‌ او را در مشرق دیده ایم و برای پرستش او آمده ایم.» (۳) و به خانه درآمد، طفل را با مادرش مریم یافتند و به روی در افتاده، او را پرستش کردند و ذخائر خود را گشوده، هدایای طلا و کندر و مرّ به وی گذراندند. (۱۲) و چون در خواب وحی بدیشان در رسید که به نزد هیروдіس بازگشت نکنند، پس از راه دیگر به وطن خویش مراجعت کردند. [۱]

قرن shy& می‌ها بعد، مارکوپولو ادعا می‌کند که گور این سه نفر را در ساوه دیده است که: «هنوز می‌توان سه اسکلت را با موها و ریش هایشان که باقی مانده است دید. نام این سه: بالتازار، گاسپار و ملکپور بوده است.» [۲] در سنت های کلیسای غرب عبارت «مجوسی shy& ای چند» را به قرینه «هدایای سه گانه: طلا، کندر و مر» سه نفر می‌دانند. هنوز تا سده هشتم میلادی نامی به این سه نفر داده نشده بود. هرچند در سنت کلیسای غربی، نام این سه را بالتازار، گاسپار و ملکپور نامیده و بالتازار پادشاه عرب، ملکپور پادشاه پارس، و گاسپار پادشاه هند به شمار رفته اند، اما در اسناد شرقی و سریانی نام های ایرانی لرون داد، گشنسب و هرمزد نامیده شده اند. [۳]

بدا [۴] کشیش انگلیسی (۶۷۳ تا ۷۳۵م) این سه نفر را نماینده سه قاره اروپا، آسیا و آفریقا می‌دانست و از آن زمان تصویرگران کلیسای ایشان را به صورت سفید پوست (اروپایی)، رنگین پوست (آسیایی) و سیاه پوست (آفریقایی) ترسیم کرده اند. البته در اسناد تصویری (موزائیک، نقش برجسته، مجسمه، کارهای چوبی و نقاشی های دیواری و نسخ خطی، چهره آنان همیشه سفید و ایرانی است. [۵] این افراد ظاهراً به سرزمین خود بازگشته اند، اما شایعاتی هم در مورد شهید شدن این افراد از سوی نیروهای هرود وجود داشت.

اینان اولین شهیدان مسیحی محسوب می‌شوند. [۶] امروزه مزار آنان (مزار سه شاه) [۷] در کلیسای جامع کلن آلمان، زیارتگاه مسیحیان جهان است و کهن ترین ارتباط بین دو ملت (ایران و آلمان) را نشان می‌دهد. قرائن فراوانی در اثبات ایرانی بودن این افراد وجود دارد. [۸] این واقعه نشان می‌دهد که فرزندان حقیقت پرست ایرانی، پیش از ظهور مسیحیت و مسیحیان، به دنبال نور هدایت مسیح تا فلسطین رفته و نخستین کسانی بودند که مسیحیت او را تأیید کردند، نخستین [۹] کسانی بودند که تولد او را به مادرش تبریک گفتند، نخستین کسانی بودند که هدایایی به او اهدا کردند و شاید نخستین کسانی بودند که در راه او شهید شدند.

کودکان مسیحی کاتولیک و ارتدکس در آستانه هر سال نو مسیحی، در انتظار فرزندان ایرانی هستند تا همانگونه که به مسیح هدایای ارزشمند دادند به آنان نیز هدایای عید سال نو را برسانند و در شب عید سال نو در همین خیال می‌خوانند. متأسفانه به دلیل تسلط نظام تبلیغاتی انگلوساکسونی [۱۰] پروتستان و انگلیسی زبان، پاپا نوئل نوردیک [۱۱]، جای فرزندان ایرانی را گرفته است؛ پیرمردی که با لباس گرم و سوار بر سورتمه گوزن shy& کش از سرزمین های برفی و کاج آلود شمال اروپا می‌آید تا هدایای سال نو را به کودکان مسیحی بدهد. [۱۲] افسوس که جای این سنت ایرانی تأیید شده در انجیل متی حتی در میان مسیحیان ایرانی خالی است.

[۱] انجیل متی، باب ۲، آیات ۱ الی ۱۲

[۲] <http://farhangpedia.ir>

[۳] A History of Iran, Michael Axworthy, (۲۰۰۸) Basic Books, pgs ۳۱–۴۳

[۴] Beda

[۵] Ernst Herzfeld, Archaeological History of Iran, London, Oxford University Press for the British Academy, ۱۹۳۵, p. ۶۳

[۶] (Historia Trium Regum (History of the Three Kings) by John of Hildesheim (۱۲۶۴–۱۳۷۵)

[۷] Dreik nigsschrein

[۸] Brock, Sebastian (۱۹۸۲). "Christians in the Sasanian Empire: A Case of Divided Loyalties". In Mews, Stuart. Religion and National Identity. Studies in Church History, ۱۸. Oxford: Blackwell. pp. ۱–۱۹ // Ugo Monneret de Villard, Le Leggende orientali sui Magi evangelici, Citta del Vaticano, Biblioteca apostolica vaticana, ۱۹۵۲

[۹] این نخستین کسان، یا سه مغ بنا بر تعابیر ایرانی باید مغان مهرپرست بوده باشند که به دنبال غروب ستاره shy& ناهید و طلوع خورشید رفته shy& اند اما این ماجرا با مسیحیت گره خورده و به تعبیر مسیحیان ایشان به دنبال

ستاره shy& نوید دهنده تولد عیسی رفته shy& اند؛ در هر صورت تأیید این نکته است که مسیحیان ایران اولین قومی هستند که از مهرپرستی به مسیحیت گرویدند و قرن shy& های پس از آن در امپراطوری روم مسیحیت رسمی اعلام شد. شواهد بسیاری در ارمنستان موجود است که این نظریه را اثبات می‌shy& کند.

Anglo-Saxon [۱۰]

[۱۱] کشورهای نوردیک (به دانمارکی: Norden) به مجموع کشورهای شمال اروپا (اسکاندیناوی) و اقیانوس اطلس که دارای قرابت فرهنگی بسیار هستند اطلاق می شود. این سرزمین ها، کشورهای ایسلند، دانمارک، فنلاند، نروژ و سوئد و همچنین قلمروهای خودمختار جزایر الند، گرینلند و فاروئه را شامل می شود.

[۱۲] این باور وجود دارد که بابائونل بچه ها را به دسته های خوب و بد تقسیم می کند و برای کودکانی که رفتار مناسبی در طول سال داشته باشند هدایایی می آورد. همچنین داستانی وجود دارد مبنی بر اینکه این هدایا در کارگاه اسباب بازی سازی بابائونل در قطب شمال ساخته می شوند؛ اطلاعات بیشتر در این باره را با مراجعه به این سایت کسب کنید.